

FEMAD

Národní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla
FEMAD Poděbrady / Divadelní Třebíč

číslo 02

ročník 32

14. května 2004

Ochotnické divadlo paří k české kultuře

Ochotnické divadlo je nedílnou součástí české kultury už několik století. V době národního obrození sehrály vesnické i městské soubory důležitou uvědomovací roli. Samotné hraní patřilo k důležitým zájmům a potřebám české pospolitosti. Divadelní inscenace se vedle hudebních produkcí staly na dlouhé desítky let nejvýraznějšími projevy kulturních a tvůrčích sil obyvatel většiny měst, městeček i

malých vesnic. S divadelní kulturou se díky tomu seznamovaly všechny vrstvy obyvatelstva. Z tohoto dění vznikaly později první profesionální soubory. Je pravdou, že vlivem celé řady faktorů se v druhé polovině 20. století tato zájmová činnost z mnoha míst vytratila. Na druhé straně stále vznikají nové soubory, někdy mohou ochotníci svými nápady a postupy dokonce inspirovat profesionály. Není

také příliš odvážné konstatování, že členové ochotnických souborů se po roce 1989 podíleli na vzniku fenoménu, jenž dnes bývá nazýván občanskou společností. Lze si jen přát, aby ochotnické divadlo po našem vstupu do Evropské unie i nadále přispívalo k sebeuvědomění a upevňování české národní identity.

(čej)

Král uvítal potulné kejklíře

Uvítací ceremoniál domácího divadelního souboru Jiří je letos opět nový a zajímavý. Tentokrát jsou hosté vítáni ve velkém stylu. Sám král Jiří unaven panováním a životem vůbec vítá vážené příchozí se svým dvorem. Schodiště ve foyeru divadla Na Kovárně se náhle promění v trůnní sál a zazní fanfáry. Jak je známo,

král je velkým milovníkem vína, takže léčivou vodu od pramene nedoporučuje ani potulným kejklířům. Komedianti se ovšem nedají vyvést královským majestátem z míry a vtipně a pohotově králi odpovídají. Zástupce jičínského spolku J.K.TYL, rodák z Poděbrad se pochlubil dobrou znalostí místní historie. Připo-

mněl králi mnohé poděbradské události a zajímavosti. Král byl s mírou jeho vědomostí spokojen a jičínský dostal povolení sehrát svůj kus. Soubor Rádobydivadlo Klapý se představil dokonce ve verších. „Král milostivě zvedl bradu a povolil jim hrát na Femadu“. Zároveň glejtem stvrdil účast klapáků na přehlídce.

pátek 14. května 2004

10:00	I.A. Gončarov/ J. Tejkl: Oblomov
<i>Divadlo Jesličky ZUŠ Na Střezině Hradec Králové</i>
/ režie Josef Tejkl
13:00	Porada poroty
14:00	Oběd
15:00	Rozborový seminář (Oblomov)
16:00	Šílená lokomotiva
<i>Divadýlko Na dlani Mladá Boleslav / režie: kolektiv</i>
<i>Petr Matoušek inspirován hrou</i>
<i>Ignacyho Witkiewicze</i>
17:00	Porada poroty
18:00	Večeře
19:00	Rozborový seminář (Šílená lokomotiva)
20:00	Woody, Woody ...
<i>Malá scéna Zlín / režie: Petr Nýdrle</i>
<i>Na motivy hry W. Allena Zahraj to znovu</i>
21:10	Porada poroty
22:00	Rozborový seminář (Woody, Woody)

Recenze: Kouzelná noc

Poděbradskou část přehlídky FEMAD/ Divadelní Třebíč zahájilo Divadelní studio J. K.Tyl z Jičína inscenací aktočky Slavomira Mrožka Kouzelná noc. Mrožek a absurdní dramatika z 60.let 20.století vůbec se objevují na amatérských jevištích poměrně často i v dnešní době: při čtení se zdají být chytré, zajímavé a vzrušující. Ovšem převést je na jeviště není vůbec snadná věc a málokdy se to bezesbytku podaří.

Jičínský soubor disponuje šikovnými herci, kteří nám poctivě a na slušné úrovni přetlumočili text. Ale aby smysl hry založené na tezi byl sdělen, je třeba naplnit jej životem tady a teď, situacemi, normálním jednáním. Tohle tady tak docela nefunguje. Nejsou přesně určené a traktované vztahy mezi Panem kolegou a Drahým panem kolegou, jejich proměny. Všechno, co se děje, děje se jakoby náhodně, bez hlubších příčin a souvislostí. Jako příklad si můžeme uvést, že nám pánové nezahráli dosti zřetelně, že je rozbitá postel, a proto ji chce Doktor vyměnit. To jest: příčina a důsledek. Všechno, co se uděje, by mělo mít svůj význam. Podobné je to i s obrazem na

počátku: kde a proč se tam bere? Zřejmě má mít souvislost s dívkou, která později přichází. A kdo ta dívka je? Je reálná? Je sen? Jaký smysl tato postava má? Racionálně pochopíme, že je jakýmsi katalyzátorem všeho, co se pak začne dít a o čem hra vlastně je: relativizace dosavadní existence a hledání vlastní identity obou pánů. Absencí zřetelného režijního výkladu pak nejvíce trpí postava dívky, neboť v pod-

statě nemá (neví) co hrát. Také tempo-rytmus inscenace je tím poznamenán: všechno se v podstatě hraje ve stále stejném, poměrně vleklém a pro diváka posléze únavném tempu.

Přes všechny problémy je ale třeba ocenit odvahu jičínského souboru pustit se do vod ne právě stojatých a pro něj dosud neprobádaných. Odvedl poctivou práci.

ex

Kouzelná noc

Absurdní divadlo je pro nás krokem do neznáma

Rozhovor s Josefem Vavřinou, spolurežisérem a hercem černé komedie Kouzelná noc

Proč jste si vybrali právě Mrožkovu Kouzelnou noc?

První impuls k nastudování této hry přišel od mého přítele Theodora Petryšína. Shodou okolností měl možnost kdysi před lety shlédnout tuto komedii v provedení jednoho malého pražského divadla. Jednu z rolí tehdy ztvárnil nynější populární bavič Petr Novotný. Mého přítele Kouzelná noc hluboce oslovila a zatoužil ji realizovat. Následovaly dva neúspěšné pokusy, řekl bych, že neměl dotažen režijní záměr.

Dnešní inscenace je třetím pokusem?

Ano, ale představte si, že z toho nakonec Theodor zase vycouval. Ovšem mně a mému kolegovi Josefu Novotnému už tato hra vlezla pod kůži. Skutečně se nechá v tomto případě hovořit o společné režijní práci.

Informace o vašem souboru říká, že jste nastudovali detektivku, komedii, takže absurdní divadlo uvádíte zřejmě poprvé...

Skutečně je to pro nás krok do neznáma. Ovšem text nás natolik oslovil, že jsme si s kolegou Novotným řekli: "Jdeme do toho!". Jestli se nám to podařilo, musí posoudit diváci. Pohybujeme se na hranici snu a reality, snad si divák z naší hry něco vybere. Dílčí úspěch se v minulých týdnech dostavil na přehlídce v Lomnici nad Popelkou.

Přináší kolektivní režie střet názorů?

S kolegou Novotným se názorově shodujeme, takže nebyly zásadní problémy, spíše jsme se doplňovali. Pavlína Maderová si také svoje názory nenechala pro sebe.

Někde jsem získal informaci o krizi ve vašem souboru...

Krise spočívá v tom, že souboru v podstatě chybí silný a zkušený režisér. Potřebujeme osobnost, která by přicházela s impulsy, se zpracovanými a promyšlenými náměty. Jedině tak se může soubor dostávat dál.

Co připravujete na příští sezónu?

Všichni ještě působíme v dalším jičínském souboru, který nese název Závěsné divadlo.

V současné době připravujeme festival Divadelní léto v Jičíně. Kromě jiného zde uvedeme 3. července premiéru detektivky Kletba rodu Cambellů. Hracím prostorem bude v tomto případě historická městská brána. Touto cestou k nám zveme všechny příznivce divadla.

(čej)

Taková podivná kombinace citů

Rádobydivadlo Klapý přivezlo do Poděbrad inscenaci na motivy Bergmannova filmu Podzimní sonáta, kterou nazvalo Taková podivná kombinace citů. Základ původního Bergmannova scénáře zůstal v podstatě zachován, ale byly zestručněny dlouhé monologické pasáže. K posunu došlo v situaci, kdy se hovoří o počátku a příčině Heleniny nemoci: zatímco v původním textu i filmovém zpracování se pouze hovoří o vztahu Heleny a Leonarda (ona se zamiluje do něj), v této inscenaci je, snad i trochu proti logice, zobrazen pokus o znásilnění. Ale to nic nemění na skutečnosti, že drásavé vztahy mezi matkou a dcerou zde režisér Ladislav Valeš nechal zaznít v plné síle. Prostředím interiéru, které připomíná kuchyň našich babiček, přiblížil hru v podstatě do Čech. Na jedné straně zabydlenost prostoru a na druhé kostka umožňující proměny se staly dobrým základem pro rozehrání situací. Snad jen hrob v popředí je příliš popisný, zatímco metafora (i ve spojení s prochá-

zejícím dítětem) by více odpovídala celku inscenace.

Nejsilnější je inscenace v momentech, kdy se vyhne ilustraci a pro něž režisér nachází divadelní polohu, obrazivost. Vynikající je například roztržení korálů či práce s Evinou knihou (jinak s ní zachází Viktor,

jina Charlotte).

Nesporným kladem inscenace jsou pak vyrovnané herecké výkony. Veronika Týcová jako Eva je koncentrovaná a soustředěná, do expresivní polohy (kterou pamtujeme z řady jejích předešlých rolí) se dostává jen odůvodněně. Je to hra -zpověď a tak ji také realizuje. Eva Kodešová nastoluje její matku Charlotte zprvu jako v podstatě povrchní, sebestřednou a bezcitnou umělkyni, ale posléze nachází celou řadu poloh této postavy a natolik přesvědčivě odkrývá motivace jejího jednání, až je před námi téměř obhájí. Vůbec jde celá inscenace po motivech jednání, vnitřních důvodech, bez vnějšího efektu. Obdivuhodně si poradila s obtížnou postavou nemocné Heleny Lenka Štátná - byla naprosto přesná a pravdivá. Takový byl i výkon Pavla Macáka v postavě Viktora.

Závěrem tedy můžeme shrnout, že se nám Rádobydivadlo Klapý postaralo o skutečně silný divácký zážitek.

ex

V průběhu let si Rádobydivadlo získalo své diváky

Rozhovor s režisérem Rádobydivadla Klapý Ladislavem Valešem

Na Femadu divákům nabídnete klasika skandinávského dramatu a filmu Ingmara Bergmanna. Před časem jste uvedli Fanny a Alexandr. Lze hovořit o návratu k autorovi, který vás nějak oslovuje a který vás láká realizovat svá témata.

Vystihl jste to naprosto přesně. Bergmann je velmi plastický, velmi vášnivý autor. Perfektně má přečtené ženy a naše hra je ukázkou toho, jak se dokáže ponořit do jejich nitra. Dnes v našemsouboru převažují ženy, takže se jim snažím dát příležitost.

Rádobydivadlo Klapý je každoročním účastníkem vrcholných přehlídek, sklízíte úspěchy a odborné poroty udělují ocenění. Jak vaše inscenace přijímá běžný divák?

Řekl bych, že v průběhu minulých let jsme si získali a vychovali svého diváka, který už od nás očekává naše divadelní vyjádření, naši poetiku. Možná, že by byl i zklamán, kdybychom přišli s něčím jiným. Ostatně jsme také v minulosti nabídli hru, která nepatřila do našeho divadelního stylu. Často nám diváci kladou otázky vedou s námi dlouhé diskuse. Samozřejmě, že reflexy jsou pozitivní i negativní, ale ty pozitivní převažují. Máme stále štace, kam se rádi vracíme.

Váš soubor vyjíždí často do zahraničí. Nabídlí jste své inscenace divákům v mnoha evropských zemích, jaké máte zkušenosti?

Samozřejmě musíme překonat jazykovou bariéru. Snažíme se, aby i přesto byly naše inscenace srozumitelné a sdělné. Setkáváme se výraznou odezvou, cítíme, že nám lidé rozumí. Některé tituly jsou známé a hrají se i v jiných zemích. Navíc se snažíme před jejich uvedením diváky v překladu zhruba informovat, o čem budeme hrát. Určitě není každá naše hra příliš vhodná pro cizí publikum, právě Taková podivná kombinace citů k takovým inscenacím patří.

Kam se chystáte letos?

S hrou Fajdraricie pojedeme na mezinárodní divadelní festival do Maďarska.

Vracíte se k Bergmanovi, máte ještě další oblíbené autory, které chcete uvádět?

Takových autorů je několik, teď pracuji na scénáři podle Gulbransenovy knihy Věčně zpívají lesy. Velkým projektem bude v příštích měsících hra Tanec na konci léta. Ovšem pracujeme ještě na autorské záležitosti Veroniky Týcové, která je jednou z protagonistek Podzimní sonáty. Veronika napsala hru podle Charmsových poví-

dek Dobytku smíchu netřeba a nazvala ji Autobus. Premiéra je naplánována na září nebo na říjen.

Náměty vašemu divadlu nechybí...

Námětů je mnoho až si říkám, že se všechno nepodaří realizovat. Některé tituly nosím v hlavě třeba pět, šest let, než dozrají. Opět se vrátím k Podzimní sonátě. Trvalo několik roků, než nastala ta správná chvíle. Potom přijdou ve správnou dobu správní lidé a začne se zkoušet.

Ta šance se musí využít, protože se nemusí opakovat.

Váš soubor také pořádá divadelní festival...

Ano, na přelomu září a října se u nás koná Rádobyfest, který má charakter neformálního přátelského setkání. Letos se uskuteční čtvrtý ročník a opět pozveme několik souborů, mezi nimi i studenty DAMU. Vlastně k nám jezdí budoucí herecké hvězdy. V programu nechybí pro odlehčení pohádka, zábavné divadlo, protože na ty depky jsme tam my. Na závěr se opéká prasátko a v dobré partě se povídá a zpívá.

(če)

● divadlo Na Kovárně ■ restaurace Bílá růže ▲ koleje ÚJOP

Blahopřejeme!

Včera, tedy 13. května 2004, oslavil své půlkulaté jubileum publicista, režisér, dramatik, herec, ale především člen DS Jiří, PhDr. Ladislav Langr. Díky jeho aktivitě se v posledních letech realizovala v zámecké zahradě detektivka podle Agáty Christie Deset malých černoušků. Mnozí diváci si vzpomenou na hru, která se dotkla poděbradské historie v 2. polovině 19. století, a která nesla název Odhalení. Svého oblíbeného krále Jiřího pak připomněl v dramatu Králobraní. Posledním realizovaným projektem z jeho pera byl Bel Canto della Morte. Všichni jsme ale zvědaví na jeho připravovaný tvůrčí záměr Fanfán Tulipán, jehož premiéra se uskuteční za týden. Zbývá tedy jen popřát, aby studnice nápadů našemu oslavenci nevyschla. Takže Lálo, hodně zdraví a radosti do dalších let!

sobota 15. května 2004

10:00	Patrick Marber: Na dotek SPOLEK Divadelních NADšenců (SPODINA) Plzeň / režie Jakub Zindulka
12:20	Porada poroty
13:30	Oběd
14:30	Rozborový seminář (Na dotek)
15:30	Josef Tejkl: Solný sloupy DS Černí šviháci Kostelec nad Orlicí / režie Josef Tejkl
17:15	Porada poroty
18:15	Večeře
19:00	Rozborový seminář (Solný sloupy)
20:00	I. Peřinová / V. Peška: Zrzavá subreta aneb Zvířecí divadlo Ořechovské divadlo Ořechov u Brna / režie Vlastimil Peška
21:15	Porada poroty
22:15	Rozborový seminář (Zrzavá subreta aneb Zvířecí divadlo)